

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$ at.
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
stratiunea „Unității”
în Blaj.**Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.**

Școlile populare.

La noi s'a profitat din întreagă prefacerea de o jumătate de secol a școlii populare numai de chestii materiale. Ceea a instrucției a rămas aproape pe deantregul nebăgată în seamă. Dar și față de chestiile materiale nu am avut principii de o procedură unitară, ci ne-am pus mai mult pe terenul negațiunii absolute.

Am fost preocupați mai mult de salariul învățătorului, decât de reforma instrucției.

Urmarea a fost că învățătorul a rămas de credința, că biserica e, în cel mai bun caz, indiferentă față de interesele lui, când îi deneagă și aceea sfârșitură, ce i-o întinde statul generos. Și în fața vedațiunilor de natura aceasta a comitetelor bisericești, el și-a văzut de ocrotitor în altă parte, concentrându-și forțele nu atât pentru a promova instrucția, cât a-și apăra drepturile și situația proprie.

Azi suntem tocmai în situația, pe care un distins bărbat bisericesc a caracterizat-o cu următoarele: Dacă învățătorii noștri și-ar cunoaște datorințele, pe cum își cunosc drepturile, am fi departe.

Așa suntem numai chiar la începutul începuturilor. Nu știu, dacă mai există unde-va vre-un popor atât de sătul de școală, ca al nostru. De o serie de ani nu face altceva, decât plătește arunc școlar, competențele învățătoresți, ale fondului de penzie, ridică școli din temelie, reparaază cele vechi, înființează posturi nou de învățător...

Preoțimea desvoaltă un zel admirabil în direcția aceasta, superioritatea în creștere în cartea meritelor aranjarea atacerilor de natura aceasta. În cursul acestor câteva decenii din urmă, ne-am înnoit cu totul. Biserica și școala o cunoști de departe, chiar și în cea mai ne-

pretențioasă comună. E tot lucrul mânilor bieților oameni, cari au și ei aceste două comori, pe cari le îngrijesc cu zel și râvnă apostolicească.

Numai sporiul nu e nicăiri. Am avut tristul prilej să constat cu ocazia unei inspecții la examen, unde au luat parte 30% din totalul școlarilor obligați la școală, că băieți umblați 5 ani la școală n'au fost capabili să-și scrie numele (e vorbă de partea tehnică a instrucției, nu de cea ortografică). Și asta în fața învățătorului, a preotului-director, a protopopului, principalii factori ai școlii populare.

Cum nu vor considera deci credincioșii noștri școala de un balast, care cere numai spese, numai bani și bani, fără să aducă și cel mai mic tolos? Apoi barometul instrucției dela sate e clasa I gimnazială, unde se prezintă de regulă școlari mai buni, din familiile mai alese, cari au trebuit să mai profite și de instrucția de acasă. Constatările de aci e bine dacă le ținem pentru noi. Se poate spune însă fără încunjur, că e păcat de uriașă jertfă, ce o aduce poporul nostru pentru școala sa, dacă numai la atâta învățătură ajung pruncii săi...

Natural, că ar fi o situație desperată, dacă am generaliza cele expuse, aplicându-le la toate școlile noastre. E trist însă, că ele pot fi totuși constatate și durere, că nu la puține școli.

Mai avem azi o sumedenie de clădiri nouă nouțe, în cari instrucția din cauza înrolării învățătorului nu se face, este întreruptă din alte motive, ori se tândălește numai, fiind învățătorul ocupat cu alte afaceri, iar preotul nu se interesează de școală.

Nu știu dacă se crede situația aceasta de sănătoasă. Dacă e mai puțin merit acela de a griji de instrucția regulată și cu spor a școlarilor,

decât a clădi mereu la căsi cu spese pentru a le lăsa goale? E mai puțin meritul a te mândri cu un sat de oameni știutori de carte, ori cu clădiri uriașe, și popor analfabet?

Ne-au zăpăcit total luptele din jurul școlii populare a unui jumătate de secol. Am fost captivați de chestii materiale, fără să vedem dezastrul spiritual.

Grija noastră pentru instrucția populară va trebui să ne îndrume la preocupări de altă natură. E timpul suprem, dacă privirile ni-le îndreptăm asupra instrucției, și introducem în aceasta direcție o controlă cât se poate de severă. Pentru școli și așa răspunderea o poartă preotul — protopopul — biserica. E timp ce-i drept de războiu, mulți învățători sunt pe câmpul de luptă. Dar au rămas acasă preoții, cari le pot lua locul cu cinste și râvnă — dacă voiesc. Unde nu voiese, pot să se mântuie cu o formă birocratică de aceasta sarcină, făcând și mai largă prăpastia, ce există de mult între popor și școala de azi.

Va trebui să dovedim însă, că nu suntem slujbași și naimiți, ci apostolii poporului, pe care îl conducem. Și dovada aceasta se cere acum, fără nici o amânare.

Din Camera ungară. — Ședința din 15 crt. a Camerei ungare. Spre dezbateri o fost așternut proiectul care cuprinde măsuri excepționale de lege în decursul războiului. Deputatul *Ludovic Náray* declară, că guvernului i-se impune să ia toate dispozițiile necesari ca să procure alimentele pentru populație, în cantitate recerută. Constată, că și la economi e tot acelaș spirit mercantil la vinderea produselor ca și la mijlocitori. Trebuie luate măsurile necesari ca să se amelioreze situația consumatorilor. Deputatul *Szabó* arată marile abuzuri și ilegalități ce s'au comis cu recvirarea. Urcarea prețurilor pentru alimente nici de cât nu se poate atribui economilor, machinațiunile mijlocitorilor, cantitățile enorme de alimente pentru armată, și dispozițiile nesuccese ale guver-

nulul sunt cauzele actualei scumpete. Deputatul *Ștefan Illés* cere ca guvernul să ia dispozițiile de lipsă pentru asigurarea aprovizionării pe seama populației. E de lipsă introducerea de dispoziții severe prin cari să se pedepsească toți cari să sustrag dela rechiziționare. Conte *Apponyi* vorbește pentru ajutorarea soțiilor rămase văduve prin moartea soțului pe câmpul de războiu. Arată deosebirea mare ce este la noi și în Germania cu privire la ajutorarea văduvelor și orfanilor celor căzuți în războiu. Solda pentru singuraticile familii ale celor înrolați la noi e lunar de 9 coroane, iar pentru copii 4 coroane, ceea ce anual dă suma de 108 coroane, pe când în Germania dispozițiile guvernului prevăd un ajutor de minimal 400 mărci. Recomandă în atenția ministrului starea acestor văduve ca ei să se îngrijască ca și ele, cu serviciile lor, să-și completeze ajutorul bagatel și astfel să poată susține familia. Camera primește proiectul.

Deputatul *Rákovszky* a făcut interpelări interesante asupra abuzurilor cenzurii. Arată, că cenzura adeseori a depășit cadrele de activitate ce-i compet în timp de războiu. Cetește mai mulți articoli; despre lipsa de făină, abuzurile furnizorilor pentru miliție, cari toți au fost scartați de cenzură. Cenzura a șters din foiletonul ziarului „*Alkotmány*” o frază, în care se spunea, că damele din Budapesta au dăruit flori ofițierilor germani. Asemenea a fost șters și din vorbirea fostului prim-ministru ungar, *Wekerle* și vorbirea cancelarului imperial, în care se amintiau concesiunile făcute Italiei. Interpelatorul întreabă, dacă ministrul ia răspunderea constituțională pentru abuzurile cenzurii și ce dispoziții va lua pentru curmarea abuzurilor, comise de cenzură.

Ministrul justiției *Balogh* ia deplina răspundere pentru greșelile cenzurii. Guvernul

a căutat dela începutul războiului să ia astfel de măsuri, prin cari nu se știrbește libertatea presei. În cazul când cenzura va comite abuzuri, ministrul de justiție declară, că va lua măsurile de lipsă pentru sanarea lor. Protestează, că ar fi fost considerație față de speculanți și de abuzurile cu furnizările pentru miliție.

Nota Statelor-Unite către Austro-Ungaria în chestia „Ancona” și răspunsul Monarhiei. — Agenția „*Reuter*” anunță din Newyork, că în 9 Decembrie ambasadorul american din Viena a înmănat guvernului austriac, nota Statelor-Unite în chestia scufundării veporului de pasageri „*Ancona*”.

Din Washington se anunță, că nota aceasta Austro-Ungariei e ținută într'un ton mult mai energic ca notele de mai înainte adresate Germaniei. Nota pretinde garanțe pentru siguranța Americanilor în viitor.

După știrile din Washington nota a fost făcută de *Lansing* în deplin acord cu *Wilson*.

La nota prezentată de guvernul american Monarhiei Austro-Ungare ministrul afacerilor comune, contele *Burian* în 14 crt. a răspuns prin o notă adresată ambasadorului din Viena la America de externe *C. Fr. Penfield*. Conte *Burian*, în nota predată Americii, anunță, că e aplicat, în principiu, să discute cu guvernul Statelor-Unite asupra recompensării vasului „*Ancona*”.

Contele *Burian* excepționează nota americană, fiind-că teza cu privire la scufundarea vasului „*Ancona*” nu e destul de clarificată, ea ușor poate da loc la interpretări false. Guvernul american în nota sa nu amintește numele acelor persoane la cari se provoacă pentru susținerea tezei sale. În notă lipsesc cu totul amănunțele referitor la

numele, numărul și situația supușilor americani scufundați în vasul „*Ancona*”. La afirmarea notei americane că între guvernul Statelor-Unite și cel german au avut loc schimbări de note, contele *Burian* declară, că nu are nici o cunoștință. De altcum pe baza informațiilor avute, notele amintite divergează esențial de afacerile la cari se provoacă guvernul american.

Declarațiile lui Bethmann Hollweg despre România. — Ziarul „*L'Eclair de Balkans*” publică un interview al corespondentului său cu cancelarul german d. *Bethmann-Hollweg*, care a făcut despre România următoarele declarații: — „Singură Germania poate asigura României o neatâr-nare economică, interesele ambelor popoare fiind comune. Rusia e cel mai mare dușman al României, care fi este o piedecă în dezvoltarea sa, o piedecă, care cu orice preț trebuie înlăturată. Regele *Carol* și bărbații politici români au văzut bine lucrurile, când au îndrăptat politica lor împotriva Rusiei. Germania dorește, ca balcanul să fie al popoarelor balcanice. Germania nu aspiră la cuceriri, ea dorește numai biruința, adică cucerirea morală a civilizațiunii culturale „*Boche*”, pe care i-au dat-o barbarii ca *Kant*, *Herder*, *Schelling*, *Goethe*, *Schiller* etc. Germanii luptă pentru România, victoriile ei sunt și ale României”.

Rușii pregătesc ofenzivă contra Bucovinei. — După știrile ziarelor din București, de câteva zile rușii își retrag trupele concentrate la *Reni*. Probabil, că trupele vor fi localizate spre nord, în direcția frontierei bucovinene. Din mișcărilor aceste de trupe mulți conclud, că Rusia deocamdată a renunțat la planul de-a ataca Bulgaria și se pregătește la noui atacuri dinspre Bucovina.

FOIȚA.

Necesitatea crutării.

Trad. din *F. X. Wetzel* de *Junior*.

(Fine).

Nu trebuie însă să fim prea temerari în judecarea acestora; sunt adeseori oameni și neatârnatători, cari numai de frica mai marilor vorbesc și lucră contrar principiilor conștiinții lor. Dacă ar fi ei de sine stătători independenți, ar lucra de tot altcum.

Ce necesar e dar, să cruți, să te poți încrede forțelor tale, să nu depinzi dela nime și sus și tare să poți zice cu un bărbat german „Nu ne temem de nimeni afară de Dumnezeu”. Oare pentru ce a susținut țărâniea cu o hotărâre nelufrântă la principiile religioase și la șoptele inimii sale? Pentru-că era de sine stătătoare și putea fiecare zice cu englezul „*Casa mea e cetatea mea*”.

Fi crutător iubite amice, ca din cât se poate să fi independent, căci crutărea contribuie la întărirea caracterului.

Intr'un orașel din Franca s'a înjghebat

o societate între femeile cele mai alese și mai bogate, cari s'au obligat la o îmbrăcare cât se poate de simplă. Și în locul vestmintelor pompoase dădeau episcoului respectivei dieceze anual 80—100,000 de franci pentru scopuri bune. De ar avea aceste nobile femei multe imitatoare! Simplitatea este totdeauna ce e mai frumos și mai rentabil. Dacă ar ști toate femeile și feciorele cât de mult li-se ridică vaza în fața bărbaților cumiști prin încredințarea simplă, ele desigur ar elimina moda cu întortocherile ei și totodată ar și cruța.

Cruțarea te face cuminte și îndestulit în aranjarea vieții casnice. Numai smintitul nu poate observa ravagiile luxului și a necumpătului în mijlocul societății omenești. Mulți vreau să apară mai mult de cum sunt. Pentru aceea trebuie să cumpere mobilele cele mai pompoase și chilia cea mai spațioasă o transformă în salon, peste pragul căruia de abia se calcă de 2—3 ori într'un an; oglinzi mari tapete frumoase persiane acoper părășii și padimentul; pentru aceea trebuie ca cu ocaviunea nunților și a cazurilor de moarte prietini și cunoștii să prezinte buchete și cununi, în semn de bucurie, respective de jale. Cât bănet se aruncă în felul acesta în vânt.

Tot luxul, care întrece poziție noastră socială precum și stare financiară, e păcătos și deplorabil. Datori suntem ca să oprim cu toate puterile noastre torentul năvalnic al

vanității și vișului, nebăgând în seamă hotutul hădos al lumii. Lozinca ne fie simplitatea! Fără de ea nu putem cruța.

*

Cei mai mulți sunt necredincioși: ei răpesc omului ce e mai scump nădejdea vieții eterne; promit raiul aici pe pământ și nu-i dau nici una nici alta. Intre noi vom afla oameni muritori cari în sudoarea feții lor câștigă cele trabuicioase vieții. Cu greu cred că un om harnic va accepta sistemul lor, că acesta își va împărți rodul ostenelelor cu aceia, cari vreau să se veselească pe pungile celor buni neluerând nimic. Pentru aceea muncitorul crutător nici când nu va cerceta nici când societatea lor și cel sedus în curând trebuie să observa principiile lor revoluționiste și să se întoarsă iarăși la munca cinstită, crutănd bani albi pentru zile negre.

Prin crutăre devii onest și sirguincios.

Preotul conștiințios care în virtutea chemării sale cercetează întunerecul temnițelor, întrebând pe cei nenorociți cu adâncă durere va constata, că mulți dintre ei în urma unei vieți extravagante și necumpătate, au ajuns să-și tragă amarulul silelor în aceste locuințe josnice, ispășind aici furturile nenumerate comise atunci când buzunarul lor nu-i mai ajută. Adevărata cauză e că ei n'au știut cruța. Oamenii, cari se săturau și beau bine cari se îmbrăcau peste puțința lor, oamenii, cari n'au lipsit dela nici o ma-

Noul ambasador al României la Sofia. — Reprezentantul diplomatiei al României la Sofia Darussi se află pe concediu în București. Se vestește, că Darussi nu se va mai reîntoarce la Sofia, și în locul lui va fi denumit fostul ambasador român în Cairo, Pissozki, care are simpatii față de puterile centrale.

Permis de export pentru Austro-Ungaria. — Ministerul de finanțe a dat permisiune de export pentru 12 vagoane cu vin în Austro-Ungaria. — Transportul, pornind din stațiunea Buzău, va fi dirijat la vama Predeal.

S'a mai acordat permisiunea de export a 6 vagoane de prune afumate în Austro-Ungaria, în schimbul cărora vor fi importate 3 vagoane cu ață de cusut, a cărei lipsă se resimte pe piață și care formează obiectul unei nepermise necări de preț.

Pregătirile Bulgariei la frontiera României. — Ministrul bulgar, Petkov într-o convorbire a desmintit categoric, că Bulgaria cu aliații ei concentrează trupe la frontiera română cu scopul de-a o ataca. Nici Bulgaria, nici Puterile centrale nu au intențiuni agresive față de statul român, ele doresc și pe mai departe să-și păstreze raporturile amicale. Concentrările de trupe bulgare la frontiera română sunt numai măsuri preventive pentru cazul, când Rusia și-ar trece trupele prin România.

Ziar rusesc despre politica guvernului Brătianu. — Corespondentul ziarului „Ruskoie Slovo” publică o scriere din București, în care se arată, că Brătianu e personificarea completă a politicii României. Când opinia publică a României așteaptă o hotărâre în vre-o chestie importantă de ori și ce natură, ea își îndreaptă privirile

nu spre ministrul corespunzător, ci totdeauna către dl Brătianu.

Dăm după amintitul ziar, câteva fragmente, din cari se evidențiază portretul politic al d-lui Brătianu.

Analizând tot ce mi-s'a spus la București despre Brătianu și tot ce am putut citi în presa română liberă de orice lanțuri cenzurale, mă simt în fața unui om dublu. Am impresia, că România are nu un președinte de Consiliu de miniștri ci doi.

Brătianu, foarte conștient, ajută pe germani. Cu o mână de fier oprește impulsul națiunii, care dorește să meargă cu înțelegerea. Menajând gusturile și sentimentele regelui Ferdinand din familia Hohenzolernilor, el, Brătianu a scăpat multe ocazii favorabile pentru a intra în acțiune, a face să triumfeze România, eliberând pe românii ce gem sub jugul austro-ungar. A căzut Lembergul și dl Brătianu nu s'a mișcat. Rușii au luat Bucovina și Brătianu nu se grăbea. A intrat Italia în acțiune și Brătianu a promis să intre și a... înșelat. El bine înțeles, era în tratative cu statele înțelegerii, nu părăsea poza, că e dispus să intre, însă conducea aceste tratative în chip foarte curios. Cere una — primește, — o nouă cerere: îi trebuie și cutare lucru. Tratative — și din nou cererea e satisfăcută. Pardon, — el a mai uitat ceva. Foarte bine, că Brătianu cerea pentru România prea mult, însă metoda lui de-a conduce tratativele, nu-i servea decât pentru a temporiza în folosul Berlinului.

Dar contrabanda? Oare Turcia ar fi rezistat așa mult, dacă Brătianu sub toga neutralității, nu ar fi fost prea tolerant față de mijloacele contrabandiste ale nemților? Ce n'au transportat prin România în Turcia? Ofițeri, muniții, aur. Cu vagoane, trenuri. Oare dl Brătianu nu știe despre toate acestea?

În fine parcă bulgarii și austro-ungarii ar fi îndrăznit să atace Sârbia, întorcând spatele către România, fără a avea siguranță complectă în dl Brătianu.

Cu un singur gest dl Brătianu ar fi putut zdruncina întregul plan balcanic al austro-germanilor. E cert, că germanii știau de unde se pot aștepta la pericol, și de ce pot fi siguri.

Și Brătianu amăna. El trebuie luat așa cum este. Inconștientul e una din caracteristicile caracterului său. Poate că este chiar metoda diplomatică a școlii orientale. Ce poți face mâine, — să nu faci azi. România, în tot cazul, n'a suferit daune de pe urma întârzierii sale. Brătianu poate răspunde cetățenilor săi că grație politicii lui el a ferit România de vărsarea a mult sânge, a păstrat mult aur, fără a pierde vre-o poziție, fără a micșora importanța României în acest război, ci a mărit-o. D. Brătianu nu mai puțin decât oricare alt român dorește realizarea idealului național, visează unirea tuturor teritoriilor românești și a românilor, însă face aceasta liniștit calculând puterile statului. România poate lupta trei, patru, cinci în fine șase luni. Având în vedere puterile ei limitate ea nu se poate arunca în război, al cărui sfârșit nu se prea vede. Ar fi fost un act de nebunie din partea României de a se arunca în luptă pe două fronturi în același timp contra Bulgariei și a Austriei. Ea ar fi fost zdrobită. Ar fi avut soarta Belgiei și a Serbiei. Mai ales acum, când Grecia a trădat, când trupele alianțelor se adună la Salonic foarte încet. De nici un fel de asigurări din partea lui Brătianu n'au avut nevoie nemții luând ofensiva contra Serbiei. Ei știau perfect de bine că România în condițiile acestea nu putea face nimic.

nifestație publică: au asistat la toate veselile la toate balurile, concertele și producțiile teatrale; oameni pe cari regulat li află în cafenele, chiar și ziua când dela mic și mare toți aleargă după câștigul pâinii de toate zilele; aceștia din tinerețe n'au fost dedați la cruce, cărora în vrâsta prunciei toate li-se făceau pe plac.

Și oare nu e așa? Oare rădăcinile furturilor și înșelărilor nu se află în viața necumpătată și negustărie. Copiii fură și mințesc pe părinți, feciori și fete înșală pe tatăl și mamă, pentru tutun eventual un pocal de bere ori o pălărie nouă. Atât de mulți înșală numai să ducă o viață comoadă și să ție pas cu modernismul. Extravaganța și necumpătul e leagănul hoților și înșelătorilor pe când crucea e simțul cald al onestității.

Crucea te face și sirguincios.

Intr'un orașel de pe valea Rînnului trăia un oficiant la magistrat, care avea o familie bogată. După mai mulți ani de muncă sirguincioasă a ajuns în proprietatea unei căsuțe destul de bune. La întrebările adresate de unii, că pe ce cale a ajuns în posesiunea casei, el răspundea; „Casa mi-am câștigat-o în orele când alții dormeau”. Și apoi începea povestea vieții sale cum el sculându-se dimineața se îndelețnicea cu multe afaceri, cari li aduceau un venit de 50 franci și acești bani el regulat li depunea. După vre-o câțiva ani cu suma adunată destul de fru-

moasă făcu proiectul cumpărării casei și acum e lipsit de datorii. „Peste puțini ani, zicea vrednicul bătrân, luându-mi rămas bun dela oficiu, cred că din modesta penziune și venitele casei cu ajutorul lui Dumnezeu îmi voi petrece zilele în indestulire și fără griji”.

Deamne mulți mai sunt, cari lucră numai când simțesc cuțitul la os. Ei nu sunt pătrunși și nu vreau să fie pătrunși de însemnătatea crucei. Fără de lucru e cu neputință ca să câștigi ceva și ce ai câștigat să păstrezi. Lozinca fie deci: cruce și iar cruce.

„Lucrătorul dat beției nu va fi bogat” zice cartea cârților sf. Scriptură. Socotiți numai, bărbaților, cât vă costă beutiunile. Două pocale de bere și câteva cigarete și francul nu-i. În casa săracilor dintr'un oraș german a murit un om de 77 ani. Bețivan n'a fost, dar pe fiecare zi da 60 bani pentru bețură și fumat. S'a calculat suma aceasta în decurs de 60 ani, dimpreună cu interesele intereselor și s'a căpătat suma frumoasă de 35.000 franci. Ce se zicem acum de omul, care intră dintr'o crăsmă într'alta care ceasuri ba zile întregi petrece în societatea glăjilor? Ce sumă mare li trebuie aceluia? Cât ar fi putut acela aduna, cât ar fi putut cruța? Desigur că atunci ar trebui să ducă o viață cumpătată: în decursul orelor de muncă să fie la culmea chemării sale; foarte arareori se pășesc peste pragul crăsmii numai la zile foarte însemnate să nu bea

nici când peste măsură. Astfel crucea se socotește de cel mai eficace mijloc pentru o viață cumpătată. O femeie nenorocită a unui alcoolist venind pe la prânz în crăsmă unde ședea bărbatul ei li zise: „Poate că n'ai vreme să vi acasă la prânz, pentru aceea și-am adus prânzul”. Punându-i vasul acoperit înainte s'a depărtat. Alcoolistul cu un zimbet silit invită și pe soții lui la prânz. Luând acoperișul vasului află numai o bucată de hârtie cu șirele: „Poftă bună; aceasta e și mâncarea celor de-acasă”.

Nu e acesta oare tabloul vieții celor necruțători? Iată un alt tablou. Un om s'a derdat cu sculatul târziu; înaintând pe aceasta cale în curând ajunge în crăsmă. Intr'o bună zi ia picat în mără o carte despre cruce. El o citește și răsfățește din nou. Simte o remușcare în suflet, în centru li bat la ușa sufletului cuvintele: „Beutiunile, beutiunile câți bani arunci în fundul sticlelor”. Calculează, calculează cât cheltuește zilnic cât săptămânal și se îngrozește. Hotărît în suflet își propune firm de a trăi cumpătat să lucre și să cruțe. A fost constant în propusul său și după zece ani o casă mândră și prăvălie proprie cu venitele lor li asigurau o viață cinstită și veselă. Adeseori în viața lui, când se întâlnea cu camarazii lui de odinioară le zicea: „Beutiunile câți bani aruncați în fu fundul glăjilor?” Cuvinte sfinte pentru el, căci ele l-au mântuit deprăpastia spre care înainta orbic. Crucea umbliă pe o cale cu cumpătul.

Războiul european.

Trupele generalului Kövess, cari au respins trupele muntenege pînă la Glibaci, au pătruns pe teritorul vechiu al Muntenegrului, care se estinde dealungul râului Tara. Comanda militară accentuează, că luptele pentru ocuparea teritorului ce e situat dela Grab pînă la Bijelopoje, au fost date cu mare vehemență. Ofenziva dată dinspre Berane asemenea progresa favorabil. O coloană din armata noastră a pătruns spre nord de Ipek în localitatea Rozaj. Inimicul e în retragere generală. Numărul prizonierilor e de 900 ostași.

Pe frontul rusesc armata arhiducelui Francisc Iosif a respins în regiunea Kormin, un atac rusesc. Un aviator din armata noastră a aruncat bombe asupra stațiunii dela Autonowka și Klewan, unde a izbucnit incendiu.

Pe frontul apusean s'au dat lupte de artilerie la Vailly și țermurii sudici dela Aisne.

Cătră abonenți!

Ne aflăm spre capetul anului și o parte foarte mare dintre abonenți nu ne-au trimis încă nici un filer.

Din restanțele anilor trecuți avem pe afară o sumă de tot mare. Ne este și greu să o amintim. De altă parte datoriile cu editarea foii cresc în mod însemnat.

Tipografia ne strânge mereu pentru costul tiparului și băncile pentru banii împrumutați, fără ca să fim în stare să plătim nici măcar interesele după datoriile ce avem.

Rugăm deci cu tot deadinsul pe P. T. domni și frați abonenți, să iese în dreaptă socotință starea aceasta și să ne trimită prețul foii, cu carele ne datoresc.

Red. și Administrația.

Diverse.

Cătră colaboratorii noștri!

Rugăm onorații colaboratori ai ziarului nostru să ne trimită din vreme materialul destinat pentru numărul de Crăciun. Personalul redus al tipografiei, care lucră la tipărirea „Unirei” și censurarea ziarului nostru sunt motivele principale pentru care rugăm onorații noștri colaboratori să ne trimită de grabă lucrările lor pentru ale da în numărul de Crăciun al ziarului nostru.

Împăratul Vilhelm în Berlin. Agenția „Wolff” anunță: Impăratul Vilhelm a luat în revistă trupele germane, cari luptă sub comanda generalissimului Hindenburg și a cercetat fortificațiile dela portul Libau. În zilele trecute s'a reintors în Berlin.

Încă unul din nenumărații noștri eroi. Ni se scrie de pe câmpul de luptă italian: Dr. Romul Popoviciu, medic în Bocșa-montană a căzut pe câmpul de luptă. Din zi în zi eroii pe câmpul de luptă ni se înmulțesc, iar clasa inteligentă, floarea națiunii noastre, își scutură câte o petală. Scriu aceste șire tocmai când muzica militară între dureroasele și funebrele tonuri petrec la ultimul lăcaș pe medicul român Dr. Popovici, fiul dascălului din Barbosu, comit. Caraș-Severin, care în decursul activității sale în dosul liniei de foc a primit un glonte dușman ce i-a răpus viața. A fost un om bun și inimă mare de Român care și-a iubit frații cu dragoste adevărată și pe cari toți cari ne aflăm aicea îl plângem deopotrivă. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

Dăruiri. La „Fondul văduvelor și orfanilor de meserieși” administrat de „Societatea meserieșilor români din Blaj” s'au făcut următoarele contribuiri benevole: Ioan Boer, preot în Lechința de Murăș 10 cor.; iar cu prilejul hirotonirii de preoți clericiei Ioan Bozdog, Ioan Belu și Eugen Stâncel câte 1 cor. Pentru dăruiri mulțămeste Gavril Precup, prezident.

Introducerea cupoanelor pentru pâne. Ministrul de interne ungar a declarat primarului din capitală, Bärcezy, că în grâu se impune cea mai mare cruțare, de aceea se va introduce pe întreg teritorul ungar ordinațiunea cupoanelor pentru pâne.

La Kőrmöc se bat monete de fier. Am amintit, că Monarhia la exemplul Germaniei, a decis baterea și punerea în circulație a monetelor de fier. Lipsa mare de bani cu valoare mică, încât în multe cazuri abia se putea plăti miliția, iar de altă parte întrebuințarea metalelor pentru alte scopuri, sunt motivele, pentru cari se pun în circulație monetele de fier. La Kőrmöcbánya se lucră de o săptămână la baterea monetelor de fier, ele se vor introduce în circulație la anul nou.

A apărut:

Adevăruri eterne.

Meditații, predici, conferențe, cuvântări ocazionale, de Dr. A. Nicolescu, secr. mitr.

Prețul unui exemplar este cor. 320 + 20 fil. porto. Se află de vânzare la

Librăria sem. teol. din Blaj—Balázsfalva.

Cărticică de plată.

Fiecare învățător își poate ridica competențele, numai dacă prezintă chitanța în regulă și cărticica de plată.

La fiecare cărticică de plată se alătură și „Fizetési jegyzék”, care în conformitate cu dispozițiunile ordinului Ministerial Nr. 76.000—1907, §. 10. la finea fiecărei an civil, trebuie înaintat inspectorului școlar reg. Asemenea și atunci, când se reclamă competențele restante.

În acest „Fizetési jegyzék”, plătirile se vor însemna din cărticica de plată.

Se află la Librăria Seminarială din Blaj—Balázsfalva. — Un exemplar împreună cu 2 consemnări costă 1 C.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.